

0.0. ПРЕДГОВОР

Ова књига је замишљена као уџбеник за студенте који у току студија имају наставни предмет *стилистику*. Она може бити корисна и свима онима који желе да се упознају са основном стилистичком проблематиком. Уз то, *Увод у стилистику* пружа и суму знања из других научних дисциплина које долазе у непосредни контакт са стилистиком, јер она као интердисциплинарна научна грана представља „крив”, „кишобран” свим језичким и књижевним дисциплинама, и не само њима. Изводећи теоријску наставу студентима на Одсеку за српски језик и књижевност и Одсеку за журналистику Филозофског факултета у Бањалуци, аутор је покушао да састави уџбеник из *стилистике* користан једнима и другима.

Иако на српским универзитетима постоје неколике књиге из стилистике писане руком оних који предају овај предмет, оне ни по којем од важних критеријума не могу служити као уџбеник који би задовољио основну потребу: да информише студенте о стилистици као засебној научној дисциплини и да понуди потребну фактографију која овој научној дисциплини даје за право да се може називати самосталном.

Пошто аутор није могао да се ослони на било какву традицију предавања стилистике код нас, морао је да створи властити теоријско-методолошки модел излагања веома сложене материје каква је стилистичка. Отуда се за овај *Увод у стилистику* на плану концепције може рећи да нема свога узора у прошлости, те стога представља новину.

Уџбеник води читаоце (студенте) из поглавља у поглавље, из теме у тему, покушавајући да прикаже све оно што се дешавало са стилистиком и стилистичком мишљу од античких времена до данас. Бавећи се стилистиком, аутор није заборављао да је она, гледано уопштено, лингвистичка дисциплина (чак и онда када се ради о књижевној стилистици), јер је у основи њен предмет истраживања сам језик. Зато је у расправама о стилистици увек била присутна и лингвистика. Тамо где је обрађиван појам и развој стила и стилистике, они су довођени у везу са појмом и развојем лингвистике и њених основних дисциплина.

Пошто студенти веома слабо оперишу стилистичким појмовним апаратом, аутор је већ у првом поглављу одмах после *Кратког историјског прегледа стилистике* и указивања на *Дефиницију, предмет, садржај и задатке*

стилистике навео дефиниције *Основних грана и области стилистике*, као и *Основних категорија и појмова стилистике*. Друго поглавље је посвећено односу стилистике и других научних дисциплина, чији се предмети истраживања међусобно додирују, а често делимично и поклапају. У трећем поглављу говори се о *развоју стилистике*, који се доводи у везу са развојем лингвистичке теоријске мисли. То је учињено из разлога што је стилистика већи део свог постојања провела под окриљем реторике, па и кад је постала самостална научна дисциплина, њен развој је умногоме зависио од развоја саме лингвистике.

Четврто поглавље посвећено је српском књижевном језику. На први поглед може изгледати чудно што се у стилистичку проблематику укључује књижевни језик. Разлог за овакав поступак лежи у чињеници што постоји нераскидива веза између историје српског књижевног језика и историје српске стилистичке мисли. У петом поглављу се обрађују питања развоја стилистике на српском језичком подручју. Шесто поглавље се бави проблемима стила, где се полази од општих одређења стила па се иде све до његовог дефинисања у језику и књижевности.

Седмо поглавље, које је и најобимније, третира проблематику функционалних стилова. Може се рећи да је по први пут код нас извршена нешто опширнија и детаљнија анализа функционалних стилова. У том смислу, аутор је уз сваки од њих изнео основне карактеристике, при чему се углавном осврнуо на морфолошке, лексичке, синтаксичке и фразеолошке особине.

Да би упутио читаоце у тренутно важеће теоријске и практичне методе проучавања језика и стилистике, који се базирају на анализи текста као предмета истраживања, аутор је цело осмо поглавље посветио лингвистици текста. Завршно, девето поглавље, припало је с разлогом стилистици текста.

Овако конципиран уџбеник требало би да понуди студентима и свима онима који желе да се поближе упознају са стилистичком мишљу суму знања о овој научној дисциплини, неопходне чињенице и потребне теоријско-методолошке одреднице. Након усвојеног материјала који нуди *Увод у стилистику* лакше се може савладавати проблематика основних стилистичких грана: *фонетске стилистике*, *граматичке стилистике*, *лексичке стилистике*, *синтаксичке стилистике*, *стилистике текста* и *књижевне стилистике*.

Иако је у академским публикацијама пракса да се у *основном тексту* користе цитати других аутора и да се у *фуснотама* дају нека додатна објашњења, сматрали смо да *цитати* и *фусноте* могу сметати уџбенику намењеном студентима, јер се њима прекида ток излагања и ствара забуна. Ауторе чија смо дела користили при писању *Увода у стилистику* често смо наводили унутар самог текста, а комплетну библиографију радова и коришћену литературу дали смо на крају књиге.